

**ज्ञारिरिक्कमुद्देश अपांग व्यक्तीच्या राखणी
व्याख्या अनुसार शासन काढण्याच्याबाबत
विशेष नोंदिम सुरु करण्याच्याबाबत**

व्याख्या शासन

सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य, छोट्या व विशेष सहाय्य विभाग,
शासन परिपत्रक क्र.अपांग २००२/प्र.क्र.११५(भाग-१)/सुधार-३,
भागालय विशेष भवन, मुंबई-४०००२२
दिनांक: १ जुलै, २००२.

बाबा: १) शासन परिपत्रक, मा.प्र.विक्र. वीसौसी २००२१३०६/१६-ब, दिनांक २.६.२००२.

२) शासन निर्णय, वित्त विभाग क्र.असंक-१००१/द.क्र. २९(भाग-३)२००२/वित्तीय

सुधारपणा, दिनांक १ आनंदवारी, २००२.

शासन परिपत्रक: ज्ञारिरिक्कमुद्देश अपांग व्यक्तीच्या राखणीव पदांचा अनुशोध भरून काढण्याच्या प्रशासकीय व तांत्रिक अडूचणी येत असल्याने, वित्त विभागाने दरील संदर्भ नं. २ येथील दिनांक २.६.२००२ रोजीच्या शासन निर्णयाच्यावे सहर शासन निर्णयालील सुधारित उपपरिच्छेद- ३.२ मध्ये नमूद केल्यानुसार, ज्ञारिरिक्कमुद्देश अपांग व्यक्तीची आतिशत पाहे जो व्यक्तीची कारणासाठी ५. जिहाव्यापेक्षा यात व्यक्तीचीलाली रिक्त राहिली तारी व्यक्तीच्या होण्यात नाहीत असे आदेश निर्गमित केले आहेत. त्यास अनुसरून अपांग व्यक्तीची राखणी फेरे भरण्याचाबत विलेल भरती भोवित्व मुळ करण्याचा शासनाचा विभाग होतो. त्यास अनुसरून त्यानुसार ज्ञारिरिक्कमुद्देश अपांग व्यक्तीच्या पदांच्या अनुशोधाचा आदाचा घेऊन ती फेरे भरण्याचाबत कायवेली करावी, मरा. सर्व विभागांना या शासन परिपत्रकान्वये सूचना देण्यांत येत आहेत.

२. सहर अपांग व्यक्तीची राखणी फेरे भरण्यासंदर्भात खालीलप्रमाणे सूचना देण्यांत येत आहेत त्या सूचनाचे काटेकोरपणे पालन करावे:-

(अ) शासकीय/निमशासकीय कार्यालयांनी प्रथमत: फरांचा आडावा घेऊन अपेंगासाठी फेरे व्याख्यात करण्याची कार्यवाही पूर्ण करावी.

(ब) शासकीय/निमशासकीय सेवा तसेच मंडळे, महामंडळे, यानगरपालिका, नगरपालिका, जिल्हापरिषदा, शासकीय अनुदानापान संस्था, सहकारी संस्था, विद्यापीठे व शासकीय उपकाम इत्यादी कार्यालयालील सर्व संवर्गांची फेरनिर्मिती, फेरभरती व फदांचे पुनरुत्थानीवर याचाक्तच्या निवैधासंदर्भात वित्त विभागाने दिनांक १० सप्टेंबर, २००१ च्या शासन निर्णयान्वये, आदेश निर्गमित केलेले आहेत. त्यानुसार नियुक्ती प्राधिकाऱ्याने त्यांच्या आस्थाक्षेवील पदांचा आडावा घेणे आवश्यक आहे.

(क) शासकीय/निमशासकीय इत्यादी कार्यालयालील सरक्कारी भरती व पदोन्तीपद्धील (अपांगांचा) अनुशोध भरून काढण्याचाबत यापूर्वीच वेळोवेळी आदेश निर्गमित करण्यांत आलेले आहेत. तसेच सामान्य प्रशासन विभागाने दि. १० मार्च, १९९९च्या शासन परिपत्रकात अनुशोधाची केलेली व्याख्या व अपांग व्यक्ती अधिनियम, १९९५ मधील कलम ३६ नुसार विशिष्ट प्रवर्गांची अपांग व्यक्ती उपलब्ध न

झाल्यास ते रिक्त पद पुढील भरती वर्षापर्यन्त पुढे ओळावे व त्या वर्षातीली स्था प्रबर्गांची व्यक्ती उपलब्ध न झाल्यास ते पद अपांगांच्या इतर प्रबर्गात आंतर घटल करून घरावे. असे करूनही उमेदवार उपलब्ध न झाल्यास ते इतर उमेदवारातून घरावे अशी तरतुद आहे, हे विचारात घेता अपांग व्यक्तींसाठी ठेवण्यांत आलेला आरक्षणाचा अनुशोष, आरक्षण ठेवल्यापासून फक्त एक वर्षापर्यन्त राहिल. सदरील अनुशोष शामान्य प्रशासन विभागाच्या दि. ८.१०.१९१७च्या शासन निर्णयानुसार त्या त्या संवर्गाभव्ये (अपांगांच्या) वेगवेगळ्या गटासाठी आरक्षणाच्या विहित टक्केवारीच्या वर्यादेत विशेष भरती मोरिमेतार्गत पुर्णपणे भरू काढता येईल. यालू रिक्त पदे (Current Vacancies) नेहमीच्या पधतीनुसार विंदू नामावलीनुसार भरण्यांत यावीत, असेही दि. १० मार्च, १९१९च्या शासन परिपत्रकात स्पष्ट केले आहे.

(ड) महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत भरण्यांत येणाऱ्या गट-क च्या पदाबाबत प्रत्येक विभागाने पदांचा आवाहा घेऊन मागणीपत्र महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाकडे पाठविण्यांत यावे. तसेच राज्यस्तरीय संवर्गातील सर्व पदे विहित मार्गाने मरण्यांत यावी.

३. सदर शारीरीकदृष्ट्या अपांग व्यक्तींचा अनुशोष दिनांक-३१ जुलै, २००३ पर्यंत भरण्यांत याचा. सदरील पदे विहित मृष्टीत भरण्यांत आली नाहीत तर संबंधित नियुक्ती प्राधिका-यांचिरुद्ध शिस्तभांगांची कार्यवाही मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागाने करावी.

४. दि. ३१ जुलै, २००३ पर्यंत अनुशोषातार्गत भरण्यांत आलोण्या पदांचा एकत्रित अनुपालन अहवाल मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागाने सोबत जोडलेल्या विवरणपत्रात दिनांक १५/८/२००३ पर्यंत शासनासे सादर करावा व त्याची एक प्रत आयुक्त, अपांग वक्त्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे याच्याकडे पाठविण्यांत यावी.

५. मंत्रालयीन विभागांनी त्याच्या प्रशासकीय नियंत्रणामुळालील सर्व शासकीय/निमशासकीय इत्याची कार्यालयांना या परिपत्रकानुसार योग्य त्या सूचना विनाशिलंब निर्भयित करण्यांत याव्यात व त्याची एक प्रत या विभागाकडे पाठवावी. याबाबत काही अडवणी असल्यास सामान्य प्रशासन विभागाचा त्वरीत सरल्ला घेण्यांत यावा.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

पूर्वपारकर
(वै. अ. पास्कर)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति:

राज्यपाल यांचे सचिव,

मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,

उपमुख्यमंत्रीचे प्रधान सचिव,

सर्व मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाली सचिव,

मुख्य सचिव/अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग,

सर्व मंत्रालयीन विभाग,

सर्व विभागीय आयुक्त,

ए.व-३७७(४००-२-०३)१३

सर्व जिल्हाधिकारी,
सर्व जिल्हा परिषदांचे गुरुत्व कार्यकारी अधिकारी,
* प्रबंधक, उच्च न्यायालय, मूळ शास्त्रा, मुंद्रा,
* प्रबंधक, उच्च न्यायालय, अपील शास्त्रा, मुंद्रा,
* प्रबंधक, लोकस्थुकता आणि उप स्नोकायुक्त यांचे कार्यालय, मुंद्रा,
* संविधान, महाराष्ट्र लोकसभेवा आयोग, मुंद्रा,
संचालक, राष्ट्राणि कर्तव्याणि, पुणे,
संचालक, आदिवासी विकास, नाशिक,
संचालक, आदिवासी संशोधन व प्रक्रियाणि संस्था, पुणे,
संचालक, सेवा योजना, मुंद्रा,
आयुक्त, अपेंग कर्तव्याणि, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
सर्व विभागीय आयुक्तांचे कार्यालये,
अधिकारी व सेवा अधिकारी, मुंद्रा,
सर्व मंत्रालयीन विभागाच्या अधिपत्त्यालालील विभाग प्रमुख व कार्यालय प्रमुख,
सामन्य प्रशासन विभागातील सर्व कार्यासने,
निवड नसरी,
*याजाने.

गोपनीयमुद्र्यात्मक संवर्तीचा भरती संवर्भातिला लिवर्ड

क्रमांकांची :-

घिमागाचे नांक :-

संख्या 277/4000-7-03

बाग १ ते बाग ५ च्या पद्धाची संख्या					प्रत्येकी १ % घनाणे आरोग्यात पद्धाची संख्या			त्रैमासिक बवासांची संख्या			रिक्त पद्धाची संख्या			अंतिमात्रा	
अ. संख्या	बागाची नांक	पद्धाचा नांक	एकूण मंजूर घरे	एकूण भरलेली घरे	अंधे	अधोर आवाणी भूक	आस्थेच्या घरांची घराणे	अंधे	बवित्र आवाणी भूक	आस्थेच्या घराणे	अंधे	अधोर आवाणी भूक	आस्थेच्या घराणे	अंधे	अधोर आवाणी भूक
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	

१

१